

C-gruppens uppgifter

Bekanta dig med
undervisningsmaterialet om
upphovsrätt och industriella
rättigheter. (Tussitaikuri-videor
samt bildspel under ledning
av läraren.)

1. Para ihop begreppsalternativen

IP-rätter	<i>Rätt som är närstående till upphovsrätt som bland annat skyddar utövande konstnärer och producenter.</i>
Upphovsrätt	<i>Ensamrätt bland annat till en uppfinning eller ett märke, som hindrar andra från att utnyttja dessa utan tillstånd.</i>
Närstående rättighet	<i>Ensamrätt som en uppfinnare eller ett företag kan ansöka om för sin uppfinning.</i>
Moraliska rättigheter	<i>Upphovsrätt och industriella rättigheter</i>
Förfalskad produkt	<i>Kännetecknen med vilket varorna eller tjänsterna särskiljs från konkurrenternas motsvarande varor eller tjänster.</i>
Ekonomiska rättigheter	<i>Ensamrätt som skyddar produktens design.</i>
Industriell rätt	<i>En kommersiell produkt som utan tillstånd har försetts med ett annat företags varumärke eller ett varumärke som kan blandas ihop med det.</i>
Varumärke	<i>Rätt att fatta beslut om tillverkning av exemplar av verket och om att göra det tillgängligt för allmänheten.</i>
Patent	<i>Rätt att bli omnämnd som verkets upphovsperson och förbud att använda verket i samband som kränker uphovspersonen.</i>
Mönsterrätt	<i>Upphovspersonens automatiska ekonomiska och moraliska rätt till sitt verk.</i>

2. Till vilken eller vilka rättigheter anknyter nedan nämnda saker?

Para ihop: upphovsrätt, närstående rättighet, patent, varumärke, mönsterrätt, ej IP-rätt

Upphovsrätt	En mobiltelefon
Närstående rättighet	Vind- och vattentäta sportkläder
Varumärke	Läkemedel
Patent	Ett fotografi
Mönsterrätt	En lagtext
Ej IP-rätt	Torrschampo
	En film
	Ett myndighetsbeslut
	Ett datorspel
	En webbtidning
	Ett snabbvärmade bastuaggregat
	En konsert
	En designmöbel

3. Bekanta dig med informationen på PRS undersida **Patentoinnin ABC (Patenteringens ABC), punkterna **Hurdan uppfinning kan patenteras** och **Skydda din uppfinning**, och svara på frågorna a) och b).**

- <https://prh.fi/fi/patentit/patentoinninabc/millaiseenkeksintoon.html>
- <https://prh.fi/fi/patentit/patentoinninabc/suojaakeksintosi.html>

a) Hurdana saker kan patenteras?

b) Vilken nytta har företag av patent? Nämn åtminstone tre saker.

c) Diskussionsuppgift: Sök upp aktuell nyhetsrapportering om patent. Du kan söka efter nyheter till exempel på webbplatsen yle.fi med sökordet "patent". Av vilka orsaker har patent även kritiserats?

4. Du får höra att en bekant till dig har börjat importera förfalskade kläder och utstyrselar från Kina och säljer dem vidare via sociala medier.

Hens affärsverksamhet har visat sig vara mycket produktiv och köparna har varit nöjda med produkterna, som verkar vara äkta. Förbered dig på att berätta för hen vilka påföljder och risker inköpet och försäljningen av de förfalskade produkterna kan ha för den unga själv, köparna av produkterna och de ursprungliga innehavarna av varumärkena. Ta först reda på mer om saken med hjälp av sökordet "produktförfalskning" på någon av webbplatserna yle.fi och facg.fi.

5. Piratrörelsen är en internationell rörelse, som bland annat består av piratpartier från olika länder. Du kan bekanta dig med partiprogrammet för Finlands piratparti via: www.piraattipuolue.fi

• Bekanta dig även med informationen om piratkopiering på TTVK:s webbplats, till exempel www.ttvk.fi/sv/piratkopiering

a) Hurdana mål har piratpartiet beträffande immaterialrättigheter? (Nämn minst tre mål.)

b) Hur försvarar piratpartiet sina krav? (Nämn minst tre exempel.)

c) Diskussionsuppgift: Vad skulle genomförandet av piratrörelsens mål betyda i praktiken? Fundera över saken ur perspektivet för konstnärer, företag och konsumenter.

6. Du får sommarjobb på ett spelföretag i Finland. Din chef ber dig att upprätta en promemoria om på vilka olika sätt upphovsrätt skulle kunna utnyttjas inom affärsverksamheten. Du börjar reda ut frågan till exempel genom att göra sökningar på internet med en kombination av kända finländska spel och upphovsrätt.

a) Vilka ekonomiska rättigheter förknippas med upphovsrätten (se bildspelet)?

b) Hurdana exempel kommer du på eller hittar du på utnyttjande av upphovsrätten inom spelbranschen? Nämn åtminstone tre saker. Vilket delområde inom upphovsrätten är det fråga om?

7. Du är på väg att starta ett företag, som tillverkar kähphästar samt ordnar verkstäder och tävlingar med anknytning till kähphästar.

a) Vilka IP-rättigheter ska du ta hänsyn till? Vad kan man skydda med IP-rättigheter? Hjälp med detta hittar du till exempel i PRS:s IP-servicehandbok via <https://ipr-huoltokirja.24mags.com/>

b) Du är orolig för att någon ska kopiera din produkt och affärsidé. Hur kan du minimera riskerna?